

Marcin Birt

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.: „Polityka polskich władz komunistycznych wobec niemieckich przestępstw okupacyjnych w latach 1944-1970”.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest instrumentalne traktowanie w latach 1944-1970 przez polskie władze komunistyczne hitlerowskich zbrodni popełnionych w Polsce podczas drugiej wojny światowej. We wstępie rozprawy oraz jej poszczególnych rozdziałach podlegają przedstawieniu przede wszystkim: ideologiczne uwarunkowania ludobójczej polityki nazizmu wobec społeczeństwa polskiego, przykłady hitlerowskich zbrodni, główne kierunki politycznego dyskutowania martyrologii polskiego społeczeństwa przez władze komunistyczne w Polsce, prawno-instytucjonalne formy przyjętej przez polskie władze komunistyczne polityki antynazistowskiej retribucji oraz polityczno-propagandowe aspekty wykorzystania pamięci o zbrodniach popełnionych przez hitlerowców w Polsce podczas tzw. „kampanii antysyjonistycznej” lat 1967-1968.

We wstępie rozprawy postawiono tezę główną o uczynieniu z kwestii zbrodni hitlerowskich przez polskie władze komunistyczne ważnego instrumentu polityki na płaszczyźnie zarówno zagranicznej, jak i wewnętrznej. Ponadto sformułowano cztery, powiązane z nią tezy pomocnicze:

- stopniowej zmiany sposobu traktowania kwestii niemieckich przestępstw okupacyjnych z prawno-represyjnej na polityczno-propagandową;
- wykorzystania prawno-instytucjonalnych form antyhitlerowskiej retribucji do walki z polskim podziemiem niepodległościowym;
- stworzenia przez polskie władze komunistyczne systemu propagandowego oddziaływania, celem utrwalania w polskiej świadomości społecznej pamięci o niemieckich zbrodniach oraz obawy recydywą hitleryzmu;
- wykorzystywania martyrologii polskiego społeczeństwa i jego ofiary poniesionej ze strony hitlerowców w charakterze „propagandowej amunicji” przeciwko Izraelowi i ruchowi syjonistycznemu podczas „kampanii antysyjonistycznej” lat 1967-1968.

Zasadniczym celem powstania niniejszej rozprawy było przedstawienie wskazanej na wstępie kwestii instrumentalnego traktowania przez polskie władze komunistyczne zagadnienia niemieckich przestępstw okupacyjnych i ich ofiar, jako nie stanowiącej wzmoczonego zainteresowania na łamach dotychczas powstałych publikacji, ważnej jednak

z punktu widzenia pogłębiania wiedzy o przestępnych praktykach nazizmu i sowieckiego komunizmu.

Posługując się metodą studium przypadku oraz krytycznej analizie tekstu, poddano badaniom nie tylko wybrane dokumenty archiwalne i akty prawne, lecz również literaturę przedmiotu uwzględniającą dotychczasowy dorobek myśli politycznej i prawnej oraz orzecznictwo. Uzupełnienie treści dysertacji stanowią dobrane, powiązane z prezentowanymi na jej łamach rozważaniami ilustracje. Poza wstępem, pięcioma rozdziałami tematycznymi i zakończeniem prezentującym kończące pracę konkluzje, rozprawa zawiera również bibliografię, obejmującą wykazy źródeł: archiwalnych, aktów prawnych, literatury drukowanej, materiałów pobranych z Internetu oraz wykaz skrótów.

Wrocław dnia 07.06.2021r.

Monia Birt